

JARDUKETA IZENA: Izokin arrunta, proiektuaren ekintzek haren populazioarengan, eta ibaira itzuli, eta itsasora migratzen duten izokin gazteen ezaugarrietan, zer-nolako eraginkortasuna duten ebaluatzea

D9 Izokinaren jarraipena egitea

Zer KBEtan edo Kontserbazio Bereziko Eremutan dihardugun:

Leitzarain Ibaia eta Bidasoa Ibaia

LOTURA NATURA 2000ekin

Ekintza KBEak Kudeatzeko Planen helburu operatibo hauen baitan kokatua dago:

5.1.1. Izokin arruntaren, kolakaren, itsas lanproiaren eta burtainaren kontserbazio egoera hobetzea.

KBEko funtsezko elementu onuradunak

Izokin arrunta Batasunaren intereseko espeziea da, eta jarraipen ekintza hau zuzenean dago hari lotua. Ekintza beharrezkoa da proiektuan oztopoak ezabatzeko aurrekusiak dauden ekintzek espeziearengan zer-nolako ondorioak dituzten baloratzeko.

JARDUKETA LEKUA ETA UDALERRIAK:

Data

2016-2020

Aurrekontua

137.470 €

Proiektuaren ekintza loturikoak

Espeziearen beharrak eta haren egungo kokapen geografikoa ikusita, loturirik handiena duten kontserbazio ekintzak dira espeziearentzako egokiak diren ibaietan oztopoak kentzea aurrekusi dutenak.

Lanaren deskribapena - HELBURUAK

Jarraipen ekintza honen helburua izokinarekin loturiko kontserbazio ekintzaren eraginkortasuna neurtzea da; horretarako, espeziearentzat egokiak diren Bidasoa ibaiaren tarte batzuetan (ziur aski proiektuko ekintzek ukituko dituzten haietan) urtero eginen da itsasora migratzen duten izokin gazteen eta ibaira itzultzen diren helduen kopuruaren eta ezaugarrien jarraipena.

Lanaren deskribapena - AURREKARIAK

90eko hamarkada hasi zenetik, hainbat ekintzan egin dira Bidasoa ibaian, izokin arruntaren habitataren gaineko presioak eta kalteak ahalik eta gehien gutxitzeko, espeziearen biziraupena bera baitzegoen arriskuan; nabarmentzekoak dira uren kalitatea hobetzea eta haren migrazioa eragozten duten oztopoak ezabatzea. Era berean, birpopulaketak egiten dira arrainkume autoktonoekin, populazioa sendotzeko asmoz. Aldi berean, 25 urte honetan, izokin arruntak Bidasoan duen populazioaren bilakaeraren jarraipena egiteko programak ezarri dira. Programekin bat, ibaia goiti doan populazioaren jarraipena egin da Berako Kontrol Estazioan, ugalketaren jarraipena (oheak zenbatzea) eta arrainkumeen erreklutamenduaren kalkulua ere bai. Adierazle guztien arabera, izokin arruntaren populazioa gora doa Bidasoan, 80ko hamarkadaren bukaerako egoera larritik hona. Baina, ez dakigu Bidasoko populazio migratzailearen tamaina, hau da, zenbat izokin gaztek migratzen duten itsasora, hala batak nola birpopulatuek.

Datu hori ez dugunez, ezin dugu (1) ebaluatu izokin gazteen biziraupena ibaian igarotzen duten lehen neguan; (2) ezin dugun jakin itsaso aldiko heriotza-tasa; (3) eta ezin dugu ongi ebaluatu populazioa birpopulaketaren bidez sendotzearen emaitza; izan ere, horretarako, beharrezkoa da alderatzea itsasorantz migratu eta ibaira itzultzen diren basa aleen eta birpopulatuaren ehunekoak. Horrenbestez, izokin arruntaren populazioaren ekoizpena eta biziraupena hala ibai nola itsas fasean jakite aldera, bi jarraipen egin behar dira luzaroan: itsasoranzko migrazio faseaz (izokin gaztea) eta ibairantz itzultzeko fase helduaz.

Lanaren deskribapena – JARRAIPENEN DESKRIBAPENA

Bi jarraipen egitea proposatu da:

- Izokin gazteen itsasoranzko migrazioaren jarraipena egitea, arroaren tokirik beherenean. Horretarako, Irun-Endarako zentral hidroelektrikoko ura hartzeko ubidean ezarriko den tranpa bat erabiliko da.
- Ibaian goiti doan populazioaren jarraipena egitea, arroaren tokirik beherenean. Horretarako, Nafarroako Gobernuak Harrapaketa estazio bat dauka Berako presan jarria, duela 20 urtetik baino gehiagotik hona etengabe jardunean ari dena.

Eta biltzen diren datuak oinarri, funtsezko aspektuak kuantifikatuko dira, hala nola:

- Arroko basa arrainkume eta basa izokin gazteen ekoizpena.
- Arrainkumeen biziraupena ibai fasean, izokin gazte bihurtuta migratzen duten arte.
- Biziraupena itsas fasean.
- Espeziea sendotzeko birpopulaketaren eraginkortasuna.

Bestalde, **azterlanaren esparruari** dagokionez, lanak Leitzarain Ibaia KBEan (Gipuzkoa) eta Bidasoa Ibaia KBEan egingen dira.

Jarraipenaren **denbora banaketari** dagokionez, planteamenduak urteko jarraipenetan oinarritzen da. Izokin gazteen migrazioaren jarraipena martxoaren 1etik ekainaren 30era bitarte egingen da urtero; ibaian goiti doazen helduen jarraipena, berriz, urte osoan.

JUSTIFIKAZIOA Zer lortu nahi dugu? – ESPERO DIREN EMAITZAK

Emaitza hauek espero dira:

- Itsasora migratzen duten izokin gazteen populazio tamaina eta ezaugarriak ezagutzea, eta nola aldatzen diren proiektuak dirauen bitartean.
- Ibaira itzultzen diren izokin helduen populazio tamaina eta ezaugarriak ezagutzea, eta nola aldatzen diren proiektuak dirauen bitartean.
- Kontserbazio ekintzen eraginkortasuna baloratzea, urteroko ebaluazioak alderatuta.

